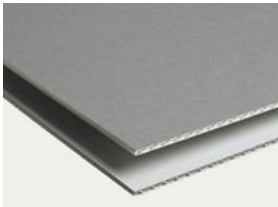
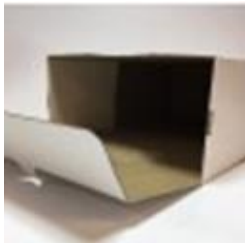
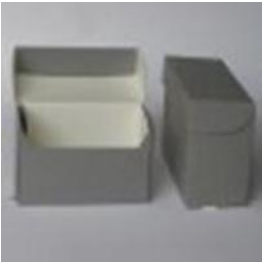

KATALOOG: Museaalide säilitamisel kasutatavad materjalid		
Materjal /toode /kujutis	Kirjeldus / Keemiline koostis / Tootja, maaletootja /Kasutamine	
PABER, PAPP ja TOOTED		
Lainepapp ARHIIVI 	Mitmekihiline papp, arhiivikvaliteediga pabermaterjal.	Pikaajaliseks säilitamiseks Hoiukarbid, ümbrised, sahtlite vahetoad, jms Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu Preservation Equipment Ltd https://www.preservationequipment.com/
Kõitepapp 	Taaskasutatud toorainest papp, kahelt poolt üle kleebitud puidumassi mittesisaldava valge offseet-trüki paberiga. Sobib nii dekoreerimiseks, ülekleepimiseks, samuti raamimisel piltidele tagumise külje kaitseks. FSC-sertifitseeritud, pH > 6,5. Näiteks: OÜ Maksing	Pikaajaliseks säilitamiseks Toodete sobivust küsida firmast. Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu
Arhiivimapp 	Täpse mõõduga tellitud või standart mõõdus valmis arhiivikvaliteediga kartongist või papist mapp. Jälgida, et kasutatud ei oleks metall klambreid-neete. Mapid võiksid olla paeltega seotavad.	Pikaajaliseks säilitamiseks Toodete sobivust küsida firmast. Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu AS Cista https://cista.ee/ Preservation Equipment Ltd https://www.preservationequipment.com/
Pakend ARHIIVI lainepapp 	Karp tarnitakse pinnalaotusena, ise kokkupandav. Ei vaja liimimist.	Ajutiseks ümbristamiseks Toodete sobivust küsida firmast. Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu AS Cista https://cista.ee/ Infotark AS https://www.byroomaailm.ee/

Arhiivikarp klaasnegatiividele 	Täpses mõõdus toode klaasnegatiivide vertikaalseks hoiustamiseks. Karpi on võimalik valmistada ka ise, sel juhtul tuleb valida sobiva paksusega arhiivipüsiv papp. Klaasnegatiivid pakitakse veel lisaks eraldi arhiivipüsivast paberist klappümbristesse. Suurte koguste puhul soovitav tellida firmast juba sobivas mõõdus tooted.	Pikaajaliseks säilitamiseks Pakend kuni 10-le klappümbrisesse pakendatud Klaasnegatiivile Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu
4-klapp ümbrised 	Valmistatud arhiivipüsivast paberist.	Pikaajaliseks säilitamiseks Ümbris ühele klaasnegatiivile Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu
Siidipaber ARHIIVI 	Materjal on läbinud PAT-testi vastavalt ANSI IT 9.16. nõuetele. Toode on rullis ja üksiklehtedena. Museaalide ümbristamine. Vahelehtedena vormistusega graafika, jooniste, akvarellide jms üksiktööde teineteisest eraldamiseks. Tekstiilide murdekohtade vahele saab panna siidpaberi rullikesed ja samuti vahelehtedena kui tekstiilesemeid hoitakse üksteise peal.	Pikaajaliseks säilitamiseks Näiteks: OÜ Maksing https://www.zelluloos.eu Preservation Equipment Ltd https://www.preservationequipment.com/
Siidipaber MIKALENT TY 13-7308001-669-84	100 % puuvillakiust (pikakiuline) loorpaber. Mikalent on toote nimetus endise NLiidu ja praegu Venemaal toodetava loorpaberi kohta.	Pikaajaliseks säilitamiseks Sobib objektide pakendamisel, ruumiliste esemete täitematerjaliks, dokumentide jms vahelehtedeks. Mikalent on tihe ja tugev loorpaber, mis küll kortsus, kuid ei rebene ja võimaldab pakendamisel mitmekordset kasutust. Kasutatakse konserveerimistöodel.

Valge arhiivikvaliteediga paber	Sobivad ka koopiamasinate kasutatavad paberid. Vahelhtedena vormistusest graafika, dokumentide, jooniste jms üksiktoode teineteisest eraldamiseks.	Pikaajaliseks säilitamiseks Infotark AS https://www.byroomaailm.ee/ Charlot OÜ https://charlot.ee/
Silikoonpaber	Kõrgekvaliteetne paber, mis on mõlemalt poolt kaetud silikooniga. Selle analoogiks on vaha- ja pärgamentpaber.	Pikaajaliseks säilitamiseks. Kasutatakse pakendamisel ja säilitusümbristes tööde (maalid, maalinguga lipud jms) katmiseks, et vältida kontakteeruvate pindade kokkukleepumist. Kahjustunud pindadega (kleepuvus) plastikust museaalide pakendamisel.
Papist torud	Pakendamine hoiustamiseks: tekstiilid (vaibad, lipud), suureformaadilised kaardid, joonised jms objektid mida ei saa hoiustada tasapinnaliselt. Papist rullid katta Tyvekiga, siidipaberiga või puuvillase kangaga. Museaalid katta pealt siidipaberiga ja keerata rullile, samaaegselt pindu siludes, et originaali ei tekiks volte ja kortse. Papptorusid on võimalik kasutada ka tagedena näiteks saabaste sees.	Pikaajaliseks säilitamiseks Näiteks: Estonian Tube Production www.myygipakend.ee Rulle võib küsida ka kangaid müüvatest firmadest/kauplustest. Preservation Equipment Ltd https://www.preservationequipment.com/
Pakkepaber, kartong, papp	Ajutine materjal pakkimiseks. Transport. Riulitel maali ja graafika üksteisest eraldamiseks vältimaks hõõrdumist ja mehhaanilisi pinnakahjustusi (muljumised, kraaped, jms).	Ajutiseks kasutamiseks. Näiteks: Pakendikeskus AS https://www.pakendikeskus.ee/

PLASTIKUD ja TOOTED		
Tyvek Rõivaste säilitusümbris	DuPont Tyvek® on kaubamärk, mis tähistab polüolefiinseid, peamiselt kõrgekvaliteetsest ja keemiliselt inertsest polüetüleenist (PE) valmistatud erineva elastsuse ja paksusega materjale, milles avalduvad üheaegselt paber-, kile- ja kiudmaterjalide parimad omadused. Museaalide pakendamiseks sobivaim materjal. Tyvek® 1623 E või Tyvek® 1442 R on elastne, pehme ja sile mittekootud kangas (lausriie), mis on kergem, tugevam ja pikaajalisem kui paber. Materjal on inertne, gaase läbilaskev, mitteabasiivne, vee- ja tolmukindel. Materjali läikivam pool on antistaatiline – tolmu ja mustust tõrjuv, aga pehme külge hoiab tolmu ja määrdumise kinni ning ei lase levida ümbrusesse. Materjal on pestav ja korduvkasutatav, kuid arvestama peab, et vee toime väheneb materjali antistaatiline omadus. Materjali saab kasutada kattena ja õmmelda sobiva suurusega ümbriseid, kotte.	Pikaajaliseks säilitamiseks. Näiteks: PEL Preservation Equipment Limited www.preservationequipment.com Deffner & Johann GmbH www.deffner-johann.de Eestis toote maaletootjat hetkel ei ole.
Katteloor (PP) 	Valge, faktuurita pind. PP- polüpropüleenkangas. Kattematerjal esemete kaitseks tolmumise eest. Katteloori mitte kasutada esemete tihedaks ümbristamiseks kinnistes kappides jms. Jälgida plastiku võimalikke muutusi ajas (rabadus, kollasus, murenemine). Muutuste korral vahetada materjal välja.	Lühiajaliseks säilitamiseks. Võimalik osta aianduskauplustest.

Polüesterkile (PET) Kiletaskud 	Soovitatakse kasutada dokumentide ja fotode säilitustarvikutena. Suureformaadiliste ja erimõõduliste objektide ümbristamine (paber, kalka, foto). Rullimaterjalist saab lõigata objekti mõõtudele sobiva ümbrise. Ümbris kinnitatakse vajadusel kahest küljest (spets liimiga) teised servad jäävad avatuks, et tagada õhuvahetus. Kasutatakse roostes detailide isoleerimiseks (näit nõõbid, haagid rõivaesemel) Toodete nimetused: Mylar, Melinex, Hostaphanfolie, Secol. Kile on täiesti läbipaistev ja keemiliselt stabiilne, ei sisalda (UV-) filtreid, plastifikaatoreid ega teisi lisandeid. Polüesterkilet turustatakse valmislõigatud lehtedena, rullis, laias valikus ümbrikena jms	Pikaajaliseks säilitamiseks. PEL Preservation Equipment Limited (Inglismaa) www.preservationequipment.com OÜ Maksing Secol (Inglismaa) https://www.secol.co.uk/products Firma Vilk Varustus OÜ pakub arhiivikvaliteediga plastikust (PET) kiletaskuid müntidele, fotodele, postkaartidele. Samas on müügil ka lühiajaliseks säilitamiseks mõeldud polüpropüleen (PP) ümbrikud ja taskud. Safe® /Vilk Varustus OÜ https://safe-album.ee/
Minigripp® pakendid 	On valmistatud kõrgtihedast polüetüleenist (HDPE) ja saadaval eri mõõtudes. Materjal on inertne, hästi läbipaistev, veekindel ja ka heaks niiskusbarjääriks.	Pikaajaliseks säilitamiseks Keeruline leida, alternatiivina võib kasutada ka LDPE plastikust minigrip pakendeid, kuigi need on UV kiirgusele tundlikumad.
Minigripp pakendid 	On valmistatud madaltihedast polüetüleenist (LDPE). Sobivad abivahendiks paberetikettide vormistamiseks (riputamiseks museaalile). Samuti väiksemate esemete pakendamiseks.	Lühiajaliseks säilitamiseks Pakendikeskus https://www.pakendikeskus.ee/c/kotid/kilekotid/sulguriga-minigrip-kotid

Mahuline vatiin 	On polüester-mikrokangas, mida kasutatakse tekkide ja patjade täitematerjalina. Materjal ei ima niiskust ja on keemiliselt stabiilne. Sobib kasutamiseks pakendite sisu pehmenemiseks, museaalide vormimiseks, riidepuude polsterdamiseks jms. Pehmenemise peale ömmelda puuvillane riie või tyvek.	Pikaajaliseks säilitamiseks. Saadaval erinevates tekstiile müüvates kauplustes. Saadaval erinevas paksuses. Valida heledat värvi toode, 100% polüester. Jälgida plastiku võimalikke muutusi ajas (rabadus, kollasus, murenemine). Muutuste korral vahetada materjal välja.
Plastik-lainepapp (nt Coroplast) 	On valmistatud polüetüleenist (PE) ja polüpropüleenist (PP) või polüestrist (PET). Sobib pakendamiseks ebaühtlase kliimaga ruumides ja pikaajalisel (mere)transpordil kasutatavate karpide/kastide valmistamiseks. Kasutatakse raamitud kunstiteoste vormistamisel niiskusbarjäärina eseme tagaküljel (eksponeerimine kirikus).	Pikaajaliseks säilitamiseks Ehitus-aiandus- jms materjalide kaubandus. Materjali ostes kontrollida infolehtelt toote keemilist koostist. Jälgida plastiku võimalikke muutusi ajas (rabadus, kollasus, murenemine). Muutuste korral vahetada materjal välja Vältida polükarbonaati (PC) ja polüvinüülkloriidi (PVC), kuna need vananevad kiiresti ja eraldavad vananedes laguprodukte.
Laokastid 	Hoiukastid on valmistatud toiduainete säilitamiseks sobivast PP plastikust ja sobivad ka museaalide hoiustamisel. Hoiukastid on ideaalsed mitmekülgselt hoiustamiseks kergematele esemetele. Kuna kastid taluvad temperatuuri vahemikus -40 kuni +120 kraadi C, siis on need sobivad väga erinevatesse keskkondadesse. Hoiustamisel on soovitatav museaalid plastikastidesse pakendamisel katta/ümbristada siidipaberi või Tyvekiga.	Ajutiseks ja/või pikaajaliseks säilitamiseks. Aj Tooted AS; Tallinn www.ajtoote.ee Ehituskauplused: K-Rauta, Bauhaus. Kodukauplused: Jysk. Jälgida plastiku võimalikke muutusi ajas (rabadus, kollasus, murenemine). Muutuste korral vahetada materjal välja.

ABIMATERJALID		
Mullikile 	On valmistatud polüetüleenist (PE). Saadaval on erineva suurusega mulle, kuid 9 mm suurus on kõige kasulikum tavaliseks pakkimiseks. Kile on elastne ja tugev, rebenemis- ja niiskuskindel. On olemas ka antistaatiline mullikilet. Mullikilet ei tohi kasutada õrna (kahjustunud) pealispinnaga esemete pakendamiseks või tuleb esemepind eelnevalt kaitsta mitmekordse siidipaberiga. Pakendamisel jätta kile mullid objekti poole (sissepoole).	Ajutiseks kasutamiseks OÜ Pakendikeskus https://www.pakendikeskus.ee/ Kasutamiseks objektide transportimisel ja ajutisel hoiustamisel. Ei sobi pikaajaliseks hoiustamiseks.
Vahtplast® Plastazone® Ethafoam® mannekeenid pakkeprofiilid	Museaalide säilitamiseks sobivad vahtplastid, mis on valmistatud polüetüleenist (PE), polüestrist (PET). Plastazone® Ethafoam® (PEL, Inglismaa) Plastazone® on inertne polüetüleenvaht, mida valmistatakse erineva tiheduse ja paksusega. Materjal ei sisalda kahjulikke lisandeid ning vahutekitaja on osoonisõbralik. On kergesti lõigatav. Ethafoam® on keemiliselt inertne, mitteabasiivne jäik materjal, millest valmistatud tahvleid saab kergesti lõigata. Kasutamiseks hoiustamisel ja transpordil. Mannekeenid, karpide ja sahtlite vooderdamiseks jms. Raamistuses maalide ja graafika transpordiks ning hoidlariulitel täidavad pakkeprofiilid ka distantse hoidva liistu eesmärgi, vältimaks raamide omavahelist hõõrdumist hoiustamisel. Transpordil võib kasutada Ethaformist graanuleid ja helbeid.	Pikaajaliseks säilitamiseks. Eestis: Emballage Technologies Tallinn OÜ https://www.et-tallinn.ee/ Firma müüb vahtplastid pehmete ja jäikade tahvlitena (hall, must). Vajadusel lõigatakse materjal tellija mõõtude järgi ja/või valmistatakse vahtplastist ümbris kuhu tehakse museaali kuju järgiv süvend (arheoloogia, klaas, keraamika jms).

Parketi alusvaip 	Polüetüleenvaht –(kile). Niiskust mitteimav materjal. Sobib pehmenduseks riulite ja karpide /kastide vooderdamisel. Transpordil. Jälgida plastiku võimalikke muutusi ajas (rabadus, kollasus, murenemine). Muutuste korral vahetada materjal välja.	Ajutiseks säilitamiseks. Leitav ehituspoodidest. K-Rauta https://www.k-rauta.ee/ INTERBAUEN OÜ https://interbauen.ee/aluskatted/
Stratocell-rõngad	Stratocell (EPEL E) on polüetüleen (vahtplast) Kahjustunud või konserveeritud museaalide pakendamine rullile, mille läbimõõtu on vaja suurendada vältimaks objekti pinna kahjustumist (murdejoonte jms tekkimine). Peenematele papptorudele saab lisada rõngad, mis kaetakse lainepapi ja tyvekiga. Nii saab rulli läbimõõtu suurendada 15-20 cm. Sobib pigem väiksemate ja kergemate objektide puhul.	Pikaajaliseks säilitamiseks ETTeam Baltic OÜ https://www.et-tallinn.ee/ Toote kohta küsida firmalt lisainfot.
Riulid,apid, moodulriiulid, euroalused jms. 	Moodul ja -arhiiviriilid, laoriilid, kaubaaluste riilid, kastid jms. Euroalused kasutamiseks raskete objektide liigutamisel ja ka hoiustamisalustena.	Hoiustamine, inventar Ladude sisustust ja hoiustuslahenduste erinevaid tooteid müüvad firmad. Nt: Laoekspert OÜ Laomaailm AS Kaubaalus OÜ AJ Tooted AS
Koipüünisid /ferromoonpüünisid 	Riidekoi (<i>Tineola bisselliella</i>) feromoonpüünis Overall on tõhus vahend riideid kahjustava riidekoi esinemise kindlakstegemiseks. Püünis sisaldab riidekoid ligimeelitavat feromooni, koid jäävad püünise liimpinnale kinni. Hoida kuivas. Püünise võib riidekappidesse või -kummutitesse nii üles riputada kui ka tasapinnale paigutada. Liimpinna kleepumisomadused püsivad pikemat aega. Vahetada 6 – 8 nädalat tagant või kui püünis on koidega täitunud.	Putukkahjurite saaste hindamine Eestis leitav ehituspoodides. Saksamaal: Deffner & Johann GmbH www.deffner-johann.de

Majasoomuka püünised 	Liimpüünis soomuklaste tõrjeks ja avastamiseks. Ei sisalda pestitsiide.	Eestis: https://www.insecto.ee/ Saksamaal: Deffner & Johann GmbH www.deffner-johann.de Samas olemas ka mardikate püünised.
Kaugloetavad loggerid 	Temperatuuri (T) ja niiskuse (RH%) mõõtur. Kaugloendusmõõtur sobib hoidlaruumide mikrokliima kontrollimiseks distantsilt. On võimalik seadistada teavitusi, kui kliima muutub kiirelt.	Ruumide kliima monitooring. RONEX OÜ https://www.ronex.ee/ Superspot OÜ https://superspot.ee/ Evikon MCI OÜ www.evikon.eu
Loggerid 	Kasutada töökeskkonna ja hoidlaruumine mikrokliima hindamiseks. Enamasti temperatuuri ja niiskuse muutuste jälgimiseks. Aga on olemas ka valguse ja saateainete mõõtmisseadmed. Saab valida ka variandi mis salvestab kliimaandmeid.	Dormikor OÜ https://www.oomipood.ee/ Perel Eesti AS https://perel.ee/ Pro Air OÜ https://proair.ee/
Mikrokiudlapid 	Mikrokiud on eritehnoloogiaga lõhestatud sünteetiline niit. Pühkimisel tekib hõõrdeelekt: kuiv või kergelt niisutatud lapp (+) seob tolmu (—) Pesta masinas 60 – 90 C. Mitte kasutada loputusvahendeid. Pärast transporti ja enne hoidla riiulitele paigutamist pühkida kõik esemed üle. <i>Puhastusefekt:</i> Mikrokiud tungib mustuse alla, tõstab selle üles ning lukustab endasse jättes pinna puhtaks ja kuivaks. Tavaline kiud lükkab ja hajutab mustust jättes pinna endiselt määrdunuks ja märjaks.	Hooldamine, korrastamine Saadaval ehituspoodides. OÜ Puhastusimport www.puhastusimport.ee

Novonet 1x koristusrätik	Ühekordseks kasutamiseks mõeldud puhastuslapid. Hästi imavad, kergelt loputatavad. 100% viskoos	Hooldamine, korrastamine OÜ Puhastusimport www.puhastusimport.ee
Tolmuimeja miniotsikud 	MicroKiti abil on võimalik eemaldada mustus väikestest esemetest ning raskesti ligipääsetavatest kohtadest. Komplektid on otsik tolmuimejaga ühendamiseks, voolik ja väiksed erineva kujuga otsikud ja pintselotsikud millega saab tolmu kätte ka väikestest raskelt ligipääsetavatest kohtadest. Arvestada, et tolmuimeja tõmme oleks pigem väike.	Hooldamine, korrastamine Kremer-pigmente (Saksamaa) www.kremer-pigmente.de Eestis: MicroKit tolmuimejaotsikute komplekt. Sobib kõikide tolmuimeja tüüpidele, mille toru läbimõõt on 32 ja 35mm. Eliser OÜ; Tallinn hooldus@eliser.ee
Ribakood või QR kood 	Märgis panna sarnaste esemete korral analoogsetesse kohtadesse, mis kergendab esemete leidmist ja väldib korduval käsitsemisel tekkivat mehhaanilist kahjustumist. Raamistuses esemetele panna ribakood tagaküljele raami peale. Ribakoodi ei tohi panna otse originaalmaterjalile. Ribakoodi võib kinnitada etiketile (minigrip-kotis) ja siduda see eseme külge paela vms abivahendi abil.	Esemete märgistamine hoidlas.
Etikett Tyvekist etikett	Esemete märgistamine inventari numbriga. Ribakoodi fikseerimiseks. Kleep-etiketti ei tohi kinnitada originaalmaterjalile, ainult ümbrisele või karbile. Etiketi võib panna minigriip-kotti (ülemises osas augustus) ja riputada eseme külge.	Pikaajaliseks kasutamiseks PEL Preservation Equipment Limited (Inglismaa) www.preservationequipment.com
Kirjutusvahendid 	Muuseumihoidlates ja arhiivdes kasutatavad kirjutusvahendid peavad olema sobiva kvaliteediga. Tint peab olema veekindel, neutraalse pH-ga, valguskindel. Kiiresti kuivav. Tindiga pigem kirjutada etikettidele mitte otse materjalile. Kui museaalinumber kantakse näiteks klaasile või muule kõvast materjalist esemele otse siis tuleks numbri kirjutamise koha alla kanda vahekihina	Etikettidele kirjutamiseks Pigma Micron Pens - Acid free ink Eestist: https://www.arte.ee/en/a/pigma-micron-005-0.2mm-sakura-black UK: https://www.preservationequipment.com/pigma-micron-pens-acid-free-ink-p642-005bk Fotonegatiividele kirjutamiseks Marker Artline041T Eestist: https://www.byroomaailm.ee/marker-

	neutraalse laki kiht. Pabermaterjalide ja ka teiste esemete nummerdamiseks võib kasutada ka grafiitpliatsit näiteks tugevusega HB, B, 2B.	artline-must-kaheotsaga-0-4-ja-1-0mm?_gl=1*a6kem7*_up*MQ..*_gs*MQ..&gclid=CjwKCAiA0eTJBhBaEiwA-Pa-haQ-1ADtU2japQeDtZw0SLSKlpxPG6g9SChPGRSd3-RUw8THWMs8TB0CESwQAvD_BwE&g_braid=0AAAAA9SVPxj2BZzBwCpVTBzFTfLz6xn-X&sku=K0002509
---	---	---